

CRÒNICA DE LA BIBLIOTECA BALMES

Obres del casal

No han avançat tant com desitjàvem. Des de començaments de l'any 1931 gairebé s'han paralytitzat en l'exterior, encara que es treballa en la decoració de la capella. Les despeses són molt crescudes i les almoines no arriben a la mida de les necessitats. Hem de demanar al Senyor de totes les coses, i Arrió absolut d'aquesta casa, que envii ço que falta per acabar-la.

Per aquesta raó la nostra festa patronal de la Mare de Déu de Montserrat no l'hem poguda celebrar a la mida del nostre gust. Faci la nostra Patrona que un altre any puguem fer-la a casa amb tota la plenitud desitjada per nosaltres i pels nostres amics.

Pensionats

Dos en tenim actualment. El jove Ramon Aramon, acabats els seus estudis universitaris i el doctorat, s'ha matriculat en la Universitat de Leipzig en diverses assignatures d'estudis romànics. Ja abans havia tingut aquí una preparació intensa per aquesta carrera, com ho proven els treballs publicats, sobretot la nova edició crítica de *Curial i Güelfa*.

El doctor Feliu Tresserra, prev., després d'especialitzar-se en la Universitat Gregoriana en els estudis filosòfics, i de preparar-se amb el coneixement de la llengua aràbiga, ha marxat a la Universitat de Beyrouth per dedicar-se al gran problema de les relacions de la filosofia escolàstica amb l'antiga filosofia aràbiga.

Publicacions

Gran part de les nostres activitats s'han esmerçat aquest any en la publicació de la gran obra del senyor bisbe de Tarazona doctor Isidre Gomà. *El Evangelio explicado*. En un any s'han estampat els quatre volums tan estimats de la nostra clerecia i de molts seglars il·lustrats.

Les baronies de Pinós i de Mataplana, per Mossèn Joan Serra i Vilaró, 536 pàgines. És aquest el primer volum d'una obra feixuga, fruit de

l'ordenació i estudi d'un arxiu ple de notícies històriques de gran interès per a la vida social i política de Catalunya i d'algunes de les seves famílies principals. Falten encara dos volums.

Biblioteca dels Exercicis espirituals de Sant Ignasi de Loyola. Encara que aquesta col·lecció de llibres com obra de formació espiritual pertany més a la secció *Foment de Pietat* que a la *Biblioteca Balmes*, tenint, però, en compte el caràcter fonamental que se li dona tant en la doctrina com en la part històrica i crítica, ha d'ésser també reportada en aquesta crònica. En mig d'un moviment d'Exercicis com el que sortosament s'ha desvetllat a Catalunya i arreu del món, no podíem seguir més en mig de la indigència gairebé absoluta de llibres catalans en què ens trobàvem. *Los orígenes de los Ejercicios*, publicats per nosaltres l'any 1926, llibre que ha ocupat llargament la crítica de totes les grans revistes religioses, i encara és tan actual i complet com el primer dia, era obra de pura crítica, i necessitem sobretot llibres d'exègesi que ens donin íntegre i autèntic el pensament de Sant Ignasi. I això és el que es proposa la *Biblioteca dels Exercicis*: en una sèrie de volums manuals intenta donar-nos l'autor dels Exercicis el text, la teoria general, l'explicació de cada part i un directori pràctic.

Aquest any s'han publicat ja tres volums: el primer, *Sant Ignasi de Loyola, autor dels Exercicis espirituals*; el segon, *text dels Exercicis espirituals* en la seva llengua original i en una molt treballada versió catalana; el tercer, *Introducció als Exercicis espirituals*, en el seu doble aspecte teòric i pràctic. El volum quart, molt avançat, contindrà l'*Explicació de la primera setmana*, i així aniran seguint altres volums. Com es diu en el pròleg general de la *Biblioteca*, ara s'intenta donar els Exercicis totals en la seva forma més perfecta proposada per Sant Ignasi. Perquè, encara que són pocs els qui poden fer aquests Exercicis típics, i generalment cal contentar-se amb acomodacions parcials, volgudes també pel sant autor, és necessari deixar ben assegurada la coneixença i pràctica de l'ideal perfecte, per no rebaixar el valor del gran llibre, i perquè les acomodacions no es facin amb un esperit contrari o divergent de l'original.

El segon volum ha estat preparat pel P. Josep Calveras, S. J. Els altres són obra del P. Ignasi Casanovas, de la mateixa Companyia.

El Priorat de Santa Maria de Lladó. El patrici don Pere Vayreda ens dona en aquesta obra el fruit ben madur del seu estudi diligent i amorós sobre aquesta canonja, que avui només és una ombra de ço que fou antigament. Investigació documental, reconstrucció de l'ambient històric, riquesa gràfica, tot es troba aquí posat a contribució per un bon criteri.

Psalteri, Proverbis, Eclesiasta, Càntic dels Càntics. Està acabant-se d'estampar aquest nou volum de la nostra *Biblia* amb les mateixes condicions literàries i tipogràfiques dels dos volums del *Nou Testament*. S'ha començat per aquest volum l'edició de l'*Antic Testament*, perquè era el més de-

sitjat de tothom sobretot pel Psalteri, el llibre més usat i per altra part el més difícil de tots

El doctor Josep Finestres. Estudis biogràfics. Està molt avançada l'estampació d'aquest volum. Amb ell comença una col·lecció de documents importantíssims per a la cultura del segle XVIII. Molts anys s'hi ha treballat, i ara ha arribat l'hora de la collita. Aquest primer volum serà biogràfic. Ens donarà l'*Elogi funeral*, fet per Ramon Llätzer de Dou, i la *Vida*, escrita pel P. Llucià Gallissà, S. J. Davant de tot hi aniran com introducció les conferències que el P. Ignasi Casanovas va donar en la Biblioteca Balmes l'any 1924, i darrera s'hi afegiran altres documents biogràfics de gran valor.

Vida de Balmes. També és començada l'estampació d'aquesta obra, completament natural de les *Obres completes* publicades per la nostra *Biblioteca*. L'obra tindrà dos volums de text i un de documentació

Estudis de Sagrada Escripura (Amics de la Bíblia)

Aquests estudis bíblics van prenent una completa regularitat, així com una raonable progressió.

El dia 26 d'abril es començaren deu lliçons dels *Fets dels Apòstols* com a curs de primavera. El 27 de juny es donen per acabats els cursos 1929-30 en la lliçó durant la qual es projectaren un bon nombre de diapositius que integren l'Arxiu de materials d'estudi.

Els cursos 1930-31 han estat: Segon curs de *llengua hebreaica*. Fou molt més concorregut el curs sobre els llibres *Josue*, *Jutges*, cap. 31 de *Proverbis* i *Rut*. Aquest curs es començà amb una lliçó pública: *La terra d'Israel*, en la qual es va presentar l'Israel de les promeses fins a l'entrada a la terra de Canaan; l'esperit amb què havien de posseir la terra; el pacte de Josue; les transgressions continuades i abominables a Déu; com en parla la Bíblia i el Flavi Josep; com en parla Jeremias; com els parlà Jesús.

El dia 21 de març s'ha donat en lliçó pública, pel seu especial interès, el llibre de *Rut*.

El dia 18 d'abril altra lliçó pública: *La creació en el primer capítol de la Gènesi*.

El dia 25 d'abril el senyor Josep Pratdesaba, astrònom, donà la seva lliçó pública: *Els sis dies bíblics i la ciència moderna*. Presentà en projeccions des de les cosmogonies antigues i les seves incoherències, fins a les actuals, comparades amb la molt digna narració mosaica, reflex de la inspiració de part de Déu.

També s'ha iniciat un arxiu de fotografies de la miniatura a les Bibles que es serveixen a Catalunya i la col·lecció de discs en hebreu.

Oficina Romànica

En el curs de 1930 a 1931 l'Oficina Romànica ha seguit normalment les tasques dels cursos passats.

La Secció Literària ha continuat contestant quinzenalment en les planes de *Catalunya Social* les *Consultes de llenguatge*, redactant les respostes el Secretari de Redacció P. Josep Calveras, S. J., i llegint-les en les sessions reglamentàries del Comitè directiu, ans de donar-les a l'estampa.

L'Anuari de 1930, en sa major part és continuació dels treballs de l'Anuari passat. El *Suplement català* al Diccionari romànic etimològic de W. Meyer-Lübke comprèn les lletres L-R, i serà acabat en l'Anuari de 1931. Els tiratges separats, aplegats en un volum amb un índex complet de les paraules estudiades, facilitaran l'ús i consulta d'aquest estudi meritíssim.

La *flexió verbal catalana*, recollida en 150 pobles per Mn. Alcover i sistematitzada per En Moll, comprèn 18 verbs més en l'Anuari de 1930; el qual dona també la segona part, tan extensa com la primera, del treball del P. Josep Calveras, S. J., sobre "la forma *que* del relatiu català". Tot aquest treball es posarà a la venda en un volumet separat. La secció de "Bibliografia de llengua i literatura catalana", inaugurada en l'Anuari passat, porta en el d'aquest any una revisió de publicacions des de 1925, que serà el fonament d'un treball sistemàtic prosseguit després regularment sobre les publicacions de cada any.

La "Biblioteca literària" té en premsa el volum III de l'*Epistolari Llorente*, amb unes 350 cartes d'escriptors castellans al mateix Llorente, entre altres de Menéndez i Pelayo, Valera, Alarcón, Pereda, Cañete, Pardo Bazán, Eusebi Blasco, etc., etc., tot un plebiscit del gran concepte que d'En Llorente feia la intel·lectualitat castellana. Hi va també un *Suplement* d'escriptors llewantins, que no caberen en els dos volums ja publicats.

Ha sortit ja el volum tercer del *Breviari crític* de Manuel de Montoliu, que comprèn els anys 1927 i 1928, amb un apèndix de notes crítiques d'Octavi Saltor, i és ja impresa en sa major part la *Història sumària de la literatura catalana*, prologada i revisada per Manuel de Montoliu. L'autor, Manuel García Silvestre, ha fet un gran servei a les escoles catalanes amb aquest manual d'introducció, que a més de l'exposició de conjunt i detalls més importants d'autors i obres, porta dos índexs suplementaris: un de llibres de consulta, per guia de qui vulgui enfondir en l'estudi dels temes tractats, i un altre de textos publicats, de fàcil abast, que facilitarà la consulta dels models literaris.

En vistes a la publicació d'un cos de documents catalans antics per regions i si pot ésser per dialectes, en què treballarà En Ramon Aramon, actualment a Leipzig, cursant filologia romànica, pensionat per la Biblioteca Balmes, s'és feta una tria de les *Lletres reials diplomàtiques* conservades a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, copiant les targes del registre, que conte-

nen documents rebuts de les diferents regions del nostre domini lingüístic.

Una altra obra de més empenta ha començat també l'Oficina Romànica, a saber: un registre de tots els cognoms existents actualment en terres de llengua catalana, que sigui fonament d'estudis ulteriors d'antroponomàsia nostra. Les Diputacions de Catalunya, València, Balears i Aragó han fet a mans de l'Oficina gratuïtament les col·leccions senceres de les llistes electorals, i activament es treballa en el traspàs en cèdules de tots els noms de família, registrant-ne el lloc i tant per cent relatiu. Hi ha feina per anys; i després encara vindrà el treball de despullar dels documents antics publicats els noms de casa que hi figuren.

De la ciutat d'Alguer (Sardenya), on no es publiquen les llistes electorals, farà el recull dels llinatges catalans que s'hi conserven En Carmel Dore, arxiver municipal, qui a més té registrats els documents antics i anotats els noms de família catalans que s'han perdut.

Darrerament hi ha el projecte d'una nova edició de la *Gramàtica de la llengua catalana* del P. Jaume Nonell, S. J., completada i posada al dia per obra del P. Josep Calveras.

La biblioteca de la Universitat d'Upsala (Suècia) ha ofert el canvi de les seves publicacions amb les de l'Oficina Romànica, donant per raó que el nostre *Anuari* és allí molt demanat. El canvi s'ha establert amb la publicació *Studia Neophilologica*.